

נובמבר 2019

הנחיות לכתיבת עבודות רפרט ועבודות סמינריוניות

*ההנחיות נכתבו על-ידי מורי התוכנית כדי ללוות אתכם בשלבי ההכנה השונים של העבודה ולנסח בצורה בהירה ככל הניתן את הציפיות הכלליות שלנו מכם. אולם לכל מרצה בכל קורס יש חופש לנסח הנחיות וציפיות משלו, שאליהן עליכם להיות קשובים בראש ובראשונה.

מטרה (וקנה המידה המרכזי להערכת עבודה): מטרתה של עבודה אקדמית בהיקף של רפרט או סמינריון היא לבחון את הטמעת החומר הנלמד במהלך הסמסטר, הכוללת יכולת להבחין בין עיקר וטפל הן באיתור מקורות מידע הן בניסוח הדיון, יכולת קריאה ביקורתית (המשקפת קריאה מקורית של טקסטים ולא קבלה אוטומטית שלהם), והתבטאות אחראית ומנומקת המבוססת על מקורות מידע מהימנים ומבוצעת בבהירות.

בחירת הנושא: עליכם לבחור נושא שקשור לקורס ומעורר בכם עניין. כדאי לוודא שעומדים לרשותכם מקורות מחקר מתאימים לבחינת הנושא שבחרתם. באפשרותכם להתייעץ עליו עם המרצה, ובסופו של דבר, עליכם לקבל את אישורו לנושא.

מה בין עבודה סמינריונית לעבודת רפרט? מלבד העובדה שעבודות רפרט מצומצמות יותר בהיקפן מעבודות סמינריוניות (כ-10-12 עמ' לעומת 20-30 עמ'), עבודת רפרט ממוקדת בנושא מחקר מצומצם (למשל, סרטו של וודי אלן: "הרומאן שלי עם אנני"), בעוד שעבודה סמינריונית מוקדשת לבירור סוגיה רוחבית בעלת היבט מחקרי מובהק (למשל, ייצוגי גוף בשירי האהבה של ח'ני ביאליק).

מבנה העבודה: עבודה אקדמית כוללת בדרך-כלל את החלקים הבאים: שער, תוכן עניינים, (הקדמה – אופציונלית), מבוא, גוף העבודה, סיכום וביבליוגרפיה.

שער: עיצוב השער נתון לשיקולכם, אולם עליכם לוודא שהוא כולל את שם התוכנית, שם הקורס והמרצה, נושא העבודה, שם הסטודנט/ית ומס' תעודת הזהות שלו/שלה.

תוכן עניינים: כדאי להוסיף לעבודה תוכן עניינים הכולל את שמות כל הפרקים והעמוד בו נפתח כל פרק.

הקדמה: חלק זה אינו הכרחי. הוא קצר (עד חצי עמוד) ובעל גוון אישי, ומוסבר בו העניין שלכם בנושא והכיוון שבו בחרתם לגשת אליו.

מבוא: המבוא הוא השער לעבודה המעניק מסגרת כללית לדיון המחקרי. במבוא נציג ואולי אף נצדיק את נושא העבודה, את שאלת המחקר ואת המסקנות שלנו בתמציתיות. ניסוח שאלת המחקר הוא חשוב ביותר וכדאי להקדיש לשאלה מחשבה ולוודא שביכולתכם לענות עליה. המבוא זה גם המקום להצגת שיטת המחקר ומבנה הדיון. כאן תוכלו לכתוב בקצרה באיזה סוג של ספרות מחקר השתמשתם וכיצד ניתחתם את הטקסט, הסרט או כל אובייקט אחר שנבחר לעיון. בגלל חשיבותו הרבה, מומלץ לכתוב את המבוא בסוף או לפחות לחזור אליו גם אחרי כתיבת גוף העבודה, כאשר יהיה לכם מבט על מקיף ומדויק יותר על העבודה ותרומתה.

גוף העבודה: גוף העבודה וחלוקתו לפרקים נקבעים על פי אופי הנושא. רצוי להתחיל עם הצגת נושא המחקר בהקשרים הרלוונטיים לעבודה (למשל הקשרים היסטוריים, תרבותיים ואידיאולוגיים שעשויים להועיל לדיון), ובסקירת ספרות המחקר בנושא ותרומתה לדיון. תוכלו להתייעץ עם המרצה על מבנה העבודה, והאם כדאי להקדיש פרק נפרד לכל טקסט או סוגיה שאתם בוחנים, או דווקא לדון בהם לפי נושאים משותפים (כגון, מהו זיכרון תרבותי, 'מסורת' ו'מורשת' בשיח הדרוזי בישראל, בין פרטיקולאריות לאוניברסאליות בעיצוב המוזיאון הדרוזי וכו'). שימו לב, שכותרות הפרקים משקפות נאמנה את תכניהם.

סיכום: הסיכום קושר בין חלקי העבודה השונים והמסקנות העיקריות שלה, ולכן עליו להיות תמציתי וקצר. רצוי לקרוא בשלב זה את העבודה במלואה, להתייחס לשאלת המחקר ולהסביר בקצרה כיצד עניתם עליה. כאן תוכלו להעלות גם שאלות נוספות שהתעוררו אצלכם בזמן הכתיבה וראוי לבחון אותן במחקרים הבאים, אך לא לדון בהן. שכן, בסיכום אין להעלות נושאים חדשים, אלא רק לחזור על הטענות המרכזיות שהועלו בעבודה.

ביבליוגרפיה ונוהלי הפנייה (הערות שוליים ורשימת מקורות): אחד מיסודותיה של הכתיבה האקדמית הוא הסתמכות על מקורות מידע ראשוניים ומחקרים קודמים באמצעות הפניות בגוף

הטקסט או בהערות שוליים, ובאמצעות רשימה ביבליוגרפית המצורפת בסוף כל עבודה. רצוי לכתוב טענות ומסקנות במילים שלכם, ואם יש צורך בכך, לצטט מקורות או מחקרים קודמים בקצרה באמצעות מרכאות ("---"), ובסוף הציטוט להפנות למקור ממנו הוא נלקח. נהוג לצטט ציטוט קצר (2-3 שורות) כחלק מהפסקה במרכאות, ואילו ציטוט ארוך יותר - בשורה נפרדת ובהזחה ללא מרכאות. יש דרכים שונות לרישום הפניות (ראו באתר הספרייה), ואנו ממליצים כאן רק על אחת מהן:

הפניות המופיעות בגוף הטקסט יירשמו בסוגריים ובאופן מקוצר כך: (בויארין 2011, עמ' 41-42; Stern 1996, p. 8). רק בסוף העבודה תופיע רשימה ביבליוגרפית הכוללת את כל המקורות אותם ציטטתם ועליהם הסתמכתם במלואם, לפי סדר אלפביתי של המחברים (שם המשפחה קודם), תחילה בעברית ולאחר מכן בלועזית. הפניות למאמרים שונות מעט מהפניות לספרים או לערכים אנציקלופדיים, ולשם כך תוכלו להסתמך על הדוגמאות הבאות בעברית ובאנגלית:

ספר:

אלכסנדר, דוד. 1985. ליצן החצר והשליט: סאטירה פוליטית בישראל (סיכום ביניים) 1948-1984. תל-אביב: ספרית פועלים.

Hutcheon, Linda. 1985. *A Theory of parody: The teaching of twentieth-century art forms*. London: Methuen.

*בעברית בד"כ **מדגישים** את הכותרת ואילו באנגלית – רושמים אותה בכתב נטוי.

פרק מתוך ספר או ערך אנציקלופדי:

בנבגי, אמיר. תשע"א. "ייחסי ההשכלה והלאומיות במחשבת הספרות העברית: קיטוב ניגודי או רציפות אידיאולוגית?". איריס פרוש, חמוטל צמיר וחנה סוקר-שווגר (עורכות), **"הספרות והחיים"**: פואטיקה ואידיאולוגיה בספרות העברית החדשה. ירושלים: כרמל, עמ' 333-362.

Abrahams, Roger, D., and Alan Dundes. 1972. "Riddles". Richard Dorson (ed.), *Folklore and*

Folklife. Chicago: University of Chicago Press 1972, pp. 129-143.

מאמר מתוך כתב עת:

אנ-סקי, ש'. [1908] 1999. "האתנופואטיקה היהודית". תרגום מידיש: חיה בר-יצחק. **חוליות** 5. עמ' 323-362.

Assmann, Jan. 1995. "Collective Memory and Cultural Identity". Translation: John Czaplicka. *New German Critique* 65, pp. 125-133.

מקור אינטרנטי [חשוב לציין את התאריך בו נדלה החומר ולוודא כמובן שמדובר במקור מוסמך.
ערך מוויקיפדיה בשום פנים ואופן אינו מקור מוסמך]:
Ovid, *Metamorphoses*, Book III, trans. Sir Samuel Garth, John Dryden et al.
<http://classics.mit.edu/ovid/metam/html> 31/12/2018

מהי כתיבה אקדמית?

כתיבה אקדמית משקפת את היכולת שלכם לעיין במקורות ובמחקרים באופן ביקורתי ויצירתי ולגלות בהם פנים חדשות באמצעות טענות מבוססות ומשכנעות. כתיבה זו בדרך כלל מבוססת על ממצאי מחקרים קודמים ולא רק על ידע אישי או רשמים ורעיונות כלליים, ולכן היא מתאפיינת בהפניות למראי מקום. חשוב להציג מחקרים קודמים רק במידה והם תורמים לנושא הדיון או ממקדים אותו. בכל מקרה, רצוי לא לשכתב את הנאמר אלא לעבד אותו בשפתכם באופן המשקף את הפנמת החומר.

כשמתבססים על מקור מחקרי יש לצטטו במדויק על-פי הכללים המצורפים לעיל. הימנעו משימוש במונחים מקצועיים שאינכם מבינים או בשמות שאינכם מכירים, והשתדלו להתבטא בצורה בהירה ומדויקת.

נהלי הגשה:

יש להגיש את העבודות בתום הסמסטר העוקב לסמסטר בו נלמד הקורס או בהתאם להנחיות המרצה. אם חל עיכוב בתאריך ההגשה, עליכם לבקש מהמרצה הארכה ולנמק את בקשתכם. הציון המוענק לעבודה הוא חד-פעמי וקובע.

בהצלחה ובהנאה!